

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Благой Никитов Видин

Уважаеми членове на научното жури,

Със заповед РД-38-344/02.07.2024 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“ съм назначен в състава на научното жури за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.6 Право от Аниса Гиу – докторант в катедра „Международно право и международни отношения“ на Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“. Научен ръководител на докторанта е проф. д.ю.н. Борис Велчев.

Мнение за дисертационния труд

Представеният за рецензиране труд на тема: „Имунитетът в международното и в конституционното право на Република България и Република Албания“ е в обем от 199 страници, а общият общ брой на използваните източници е 298. Дисертацията включва три глави, заключение и библиография. Анализирани са значителна по обем научна литература, като задълбочено се изследва по-голямата част от материята на имунитета.

Актуалността на темата е безспорна. Тя е обоснована още на първата страница на дисертационния труд. Опитът да се обхванат в едно цялостно изследване всички разновидности на имунитета е научно усилие, заслужаващо подкрепа.

Основната теза, изложена на стр. 2, е, че имунитетите са старомодни институти и следва да бъдат премахнати в международното, европейското и националното право или ограничени по съдържание и приложение. Тази теза е успешно защитена в работата. Все пак твърдя, че това е една от възможните тези.

Основните научни задачи са разпределени между конституционното и международното право.

В изследването са използвани исторически, нормативен, системен и сравнително-правен метод (с. 7) и това се потвърждава в цялото изложение.

Същинската част на дисертацията е в глава втора и в глава трета.

В разглеждането на концепцията за имунитета докторантката следва идеите на своя научен ръководител. Тази правилна основа ѝ позволява да развива самостоятелно свои приноси в темата. Така на стр. 15 тя дава своя дефиниция на понятието „имунитет“, като го определя чрез функциите, които изпълнява, и чрез изискването той да бъде уреден изрично в източник на правото.

При разглеждането на видовете имунитети е направена възможно най-изчерпателната класификация. Не разглеждам като пропуск липсата на изброяване на имунитет от видове юрисдикция, както те са посочени в международните конвенции, тъй като на следващите страници следва именно това изброяване – имунитет от наказателна, гражданска, административна и фискална юрисдикция (от стр. 25 нататък).

Докторантката подхожда диференцирано в своята оценка и препоръки за бъдещото развитие на видовете имунитет. Тя стига до извода за важността на дипломатическия имунитет, който следва да бъде запазен, но не в сегашния си вид. Обоснова собствено становище, че имунитетът от гражданска юрисдикция не е обвързан с функционална необходимост. Същият извод, но в по-голяма степен, отнася към имунитета от административна отговорност. Прилагайки последователно тази логика, тя предлага консулските имунитети да продължат да съществуват, но с ограничено съдържание.

С пълнота и самостоятелност се отличава частта от дисертацията относно имунитетите на членовете на Европейския парламент. Удачен е подходът на докторантката при разглеждането на по-общата категория „парламентарни имунитети“ в светлината на доклада на Венецианската комисия от 2014 г. и на резолюция на Парламентарната асамблея на Съвета на Европа от 2016 г. (стр. 80 – 81).

В заключение, представено е аналитично изследване, което демонстрира задълбочени теоретични познания и съдържа редица научни приноси и предложения за усъвършенстване на законодателството. В него е видна способността на автора да изгражда и обосновава самостоятелни научни тези. Достоинствата на дисертационния труд са

практическото му значение, както и множеството предложения за усъвършенстване на правната уредба. Той представлява интерес както за теорията на международното право и конституционното право, така и за практиката.

Публикации по темата на дисертационния труд

По темата на дисертационния труд докторантката представя три публикации в научни списания. Те отразяват резултатите от научното изследване и ги представят за публично обсъждане. Представяват съществени части от дисертационния труд и затова не се спирам отделно на тях.

Научни приноси на дисертационния труд

Като научна новост докторантката посочва опита да се обогати правната доктрина с пълно и систематизирано научно изследване върху имунитета в съвременното международно право, в европейското право и във вътрешното право на Република България и Република Албания. Приемам това като научен принос и положително оценявам предложенията за усъвършенстване на законодателството.

Критични бележки към дисертационния труд

Не правя критични бележки, тяхното място е на по-ранен етап от работата върху дисертацията.

Препоръчвам на Аниса Гиу да използва термина „правила на организацията“ за да обозначи учредителните актове, приетите в съответствие с тях резолюции и решения, както и практиката на организацията. Терминът се използва вече почти 60 години.

Препоръчвам в своята бъдеща работа докторантката все пак да има предвид различните основания за имунитета в международното и във вътрешното право.

Заключение

Съдържанието на представения за защита дисертационен труд отговаря на изискванията на чл. 6, ал. 3 от Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и на чл. 27, ал. 2 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Ето защо предлагам на научното жури да вземе решение Аниса Гиу да придобие образователната и научна степен „доктор“, професионално направление 3.6 Право.

София,

Председател на научното жури :

29.08.2024 г.

(проф. д-р Благой Видин)